

přirážek, odvádění dávek soukromých a placení úroků z kapitálu na zabraném majetku vázoucích, plnění depuračních povinností držitelů fideikomisů, za které ručí věci státu majitel statku byť i zabraný majetek byl v pachtu. Ustanovení § 8., dle kterého lze na zabraný majetek vésti exekuci jedině nucenou správou, nebylo jak referent myslí, jediným vhodným východiskem z nové situace právní. Kdyby dosavadní vlastník splatný dluh hypoteční věřiteli po dobrém nezaplatil, mohl a měl by stát buď postarat se o to, aby dosavadního vlastníka k tomu donutil, na př. pohrůžkou bezodkladného převzetí zabraného majetku, nebo převodem pohledávky na cesionáře, nebo zaplatiti sám kapitál za dlužníka anebo konečně připustiti realizaci zástavního práva nuceným prodejem ve veřejné dražbě. Nemuselo by se to stát na újmu práv státu ze záboru plynoucích, poněvadž knihovní těleso nemusí býti prodáno jako celek, nýbrž může býti dle výn. min. spravedlnosti ze dne 1. března 1910 č. 32963-9 (ve Věstníku toho ministerstva z r. 1910 str. 157 až 159) prodáno po dílcích. Bylo by jen zapotřebí, poskytnouti státu jako účastníku, jakým bez odporu jest, možnost, rozdělit hypoteku před prodejem na dílce, navrhnouti příslušnou úpravu dražebních podmínek a vyhraditi si dodatečné schválení vydražitele, aby jednotlivé dílce nedostaly se do rukou osob jiných, než v § 10. označených. Posléz uvedeným způsobem bude asi nutno postupovati při přejímání předluženého majetku ve smyslu poslední věty § 9., nemá-li býti stát vydán v nebezpečí platiti i dluhy, na něž skutečná cena zabraného majetku nestačí, anebo věřitel na svém právu zkrácen. Tento postup má tu výhodu, že soukromá práva zástavních věřitelů nebyla by nikterak zkrácena a to má nemalý význam nejen pro ně, nýbrž i pro stát, poněvadž se tím udržuje důvěra ve spravedlivost republiky a obnovuje smysl pro právo a spravedlnost ve všech vrstvách obyvatelstva značně pokleslý. Snad bylo by možno, dotyčné mezery zákona při vydání zákonů prováděcích v tomto smyslu ještě vyplniti. Poznámky tyto ovšem netýkají se vlastně ohlášeného komentáře, nýbrž zákona sama.

Kasanda.

HOVORNA.

Nové zákony proti válečné lichvě.

Nové zákony proti válečné lichvě nezbavily nás neblahého § 20. (nyní § 7. zákona č. 568), ale za to přinesly nám novou velkou potíž. Vznikla totiž otázka: Co si počne nyní soud s

takovými obžalovanými, kteří se dopustili celé řady trest. činů, spadajících pod pojem válečné lichvy — samozřejmě též i pod přísl. trestní ustanovení — a z těchto činů spáchaly některé před 28. říjnem 1918, jiné po něm?

Který soud je tu příslušným?

Dle prvního odstavce § 1. zákona ze 17. října 1919 č. 567 je lidový soud lichevní příslušný pro trestání válečné lichvy vůbec, neboť ze znění tohoto paragrafu je zřejmo, že přikazuje lidovým soudům lichevním i trestné činy proti čís. nař. z 1. srpna 1914 č. 194 ř. z., ze 7. srpna 1915 č. 228 ř. z., z 21. srpna 1916 č. 261 ř. z., argum. slova: »vydaným od počátku války«, — a takové činy nemohly být spáchány po 28. říjnu 1918, poněvadž tato nařízení v té době již neplatila.

Vzhledem k určitému všeobecnému znění prvního odstavce § 1. cit. zák. může mít druhý odstavec téhož paragrafu jen ten smysl, že vládě se ukládá, aby výslovně jednotlivě vyjmenovala ony trestní činy, na něž se vztahuje ustanovení prvního odstavce, nikoliv ale, že by se zmocňovala, aby z trestních činů, jež svojí povahou pod první odstavce § 1. zřejmě spadají, vybrala dle své libosti jen některé.

Tuto určitost a jasnost ruší však naprosto § 30. téhož zákona svým dodatkem: »a to i při trestných činech spáchaných před tímto dnem (to je dnem platnosti tohoto zákona tedy před 7. listopadem 1919), avšak po 28. říjnu 1918, pokud nedošlo k rozhodnutí první solice.«

Kdyby nebylo v § 1. slov: »od počátku války« znamenala by prvá věta § 30., že zákon ten nabývá dnem 7. listopadu 1919 účinnosti nejen ohledně činů spáchaných po tomto dni, nýbrž i ohledně činů spáchaných v době od 28. října 1918 až do 7. listopadu 1919.

Avšak § 1. v jeho úplném znění stanovena byla účinnost tohoto zákona ještě daleko šíře, než jak by ji rozšiřoval § 30. svým shora citovaným dodatkem své věty: »a to i při...«

Nezbývá tudíž nežli prohlásiti tento dodatek za zbytečný. Vzhledem k pozitivnímu znění právě zmíněného dodatku a k určitému znění § 1., zejména vzhledem k jeho slovům »vydaným od počátku války«, nelze přiznati své větě § 30. ten účinek, že by odníkala lidovým soudům lichevním činy spáchané před 28. říjnem 1918. Vždyť nabývá-li 7. listopadu účinnosti celý zákon, nabývá jí jistě i § 1. a ten již v sobě zahrnuje nejen účinnost tohoto zákona »i při trestných činech spáchaných před tímto dnem, avšak po 28. říjnu 1918«, ale i při činech spá-

chaných před 28. říjnem 1918. § 1. tedy neruší § 30. Má § 30. totiž jeho slova: »a to i při...« za účel rušit slova »vydaným od počátku války« § 1.? Neboť v tomto případě nejednalo by se o pouhé obmezení účinku, nýbrž o naprosté zrušení. Vydává zákonodárce v jednom paragrafu předpis, aby jej v jiném paragrafu téhož zákona rušil?

Výklad opačný nejen, že odporuje jasnému znění § 1., ale vede i k dalším záhadám.

Není-li pro činy (válečnou lichvu) spáchané před 28. říjnem 1918 lidový soud lichevní příslušný, který soud je má souditi tehdy, když se kladou za vinu obžalovanému vedle činů spáchaných po 28. říjnu 1918?

Vzhledem k § 4. cit. zákona a § 56. tr. ř. mohlo by se tvrditi, že je tu příslušný ten z obou v úvahu přicházejících soudů, který předstihl. Avšak taková logika vedla by k tomu, že by pak lidové soudy lichevní soudily i krádeže atd. Lidový soud lichevní je soudem výmínečným. Mohou takovému soudu býti přidělovány trestní činy, jež k němu nejsou přikázány výslovně zákonem? Mohou mu ale nacpák býti odnímány tr. činy, jež k němu zákonem přikázány jsou? Nezbylo by nežli oddělit činy spáchané před 28. říjnem 1918 od činů pozdějších a stíhati každé u jiného soudu. Bude tohle ulehčením práce, bude možno urychlené vyřízení? To je úžasné zatěžování soudu zbytečnou dvojitou prací.

Ale nad to se to nedá provésti, neboť kdo a jak bude souditi tehdy, když se tím zisk přesahující 2000 K rozdělí na obnosy pod 2000 K?

Co s tím má dělat dvacátý osmý říjen 1918? Proč tu tak rušivě zasahuje? Komu je to k užitku? Nejlepší by bylo, kdyby tu zasáhl zákonodárce. Pouhému vládnímu nařízení lze tu stěží přiznati právo k rozhodnému zasáhnutí.

Dr. B. Šudoma.

*

Zákoník o práci.

Konečné vyřízení zápasu sociálního práce s kapitálem, dělnictva s podnikatelem neb zaměstnavatelem nastane zákonnou úpravou smlouvy námezdní neb pracovní. Látku čili materiál k úpravě té podati musí jak zaměstnanci čili dělníci, tak zaměstnavatelé čili podnikatelé, továrníci atd. Uvésti tuto látku spravedlivě do formy zákona, do článků, jimiž upravuje a vyměřuje se jak právní postavení dělníka a jeho nároky, tak právní posta-